RABHADH

Caithfear an Ceistpháipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduimhir anseo ⇒

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2009

DÉ CÉADAOIN, 17 MEITHEAMH 2009 – MAIDIN 9.30 - 12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA – GNÁTHLEIBHÉAL

(320 marc)

Freagair **cúig cheist déag** as Cuid I agus **ceithre** cheist as Cuid II. Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Cuid I.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA I gCUID II A FHREAGAIRT.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. Ainmnigh **dhá** eagraíocht a chuireann leas fheirmeoirí na hÉireann chun cinn:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

2. Luaigh **dhá** bhuntáiste do gheilleagar na hÉireann a bhaineann le honnmhairí talmhaíochta:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

3. Críochnaigh slabhra bia na muiceola sna spásanna atá curtha ar fáil:

	+	Acmhainní na bhfeirmeoirí iad féin	→		+		→	Muiceoil

4. Is ionann an Glanfhiúchas ar chlár comhardaithe feirme agus na Sócmhainní Iomlána lúide ____________

______________________________.

5. Luaigh **dhá** sheirbhís a chuireann Teagasc ar fáil d'fheirmeoirí na hÉireann:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

6. Baineadh na figiúirí seo a leanas as leabhair chuntais feirmeora ar 31 Nollaig 2008:
Sócmhainní Seasta €250,000 Sócmhainní Reatha €100,000 Sócmhainní Leachtacha €40,000
Fiachais Reatha €20,000.
Ó na figiúirí thuas, ríomh an Cóimheas Leachtachta. Taispeáin do chuid oibre.

Freagra:	Obair:

7. Líon isteach na **trí** phríomhghné eile den chumasc margaíochta atá in easnamh sna spásanna thíos:

			ÁIT

8. Mínigh cén fáth a bhfuil deontais ar fáil d'fheirmeoirí na hÉireann faoin Scéim Bhithfhuinnimh.

____

____

9. Is feirmeoirí páirtaimseartha iad thart ar ______________ % d'fheirmeoirí na hÉireann.

10. Críochnaigh an abairt seo a leanas:

Is ionann Corrlach Comhlán lúide _______________ ________________ agus Ioncam Feirm Theaghlaigh.

11. Luaigh **dhá** thoisc a chuirfeadh tomhaltóir an lae inniu san áireamh agus biatháirgí talmhaíochta á gceannach aige/aici.

(i) ____

(ii) ____

12. Luaigh an Toisc Tháirgeachta a thuilleann pá. ____

13. Is é luach measta na táirgeachta talmhaíochta in Éirinn ná: (Cuir tic (✓) sa bhosca cuí)

€1.7 bn ☐ €3.7 bn ☐ €5.7 bn ☐

14. Mínigh an téarma '**Dímheas**' i gcuntais feirmeora. ____

____

____

15. Cuir in iúl cé acu Táirgí Iomaíochta nó Comhtháirgí iad seo a leanas:

(i)	Caoireoil agus olann	
(ii)	Cruithneacht agus eorna	
(iii)	Grán agus tuí	

16. I dtionscal na talmhaíochta, ní féidir le gníomhaíochtaí an fheirmeora aonair gabháil i bhfeidhm ar phraghsanna an mhargaidh.

Dá bhrí sin, deirtear gur _________________________ _________________________ é an feirmeoir aonair.

17. Luaigh **dhá** thoisc a d'fhéadfadh é a dhéanamh deacair d'fheirmeoirí iasacht a fháil sa timpeallacht reatha eacnamaíochta:

(i) ____

(ii) ____

18. Mínigh an téarma Forthobhach i dtaca le táirgeadh bainne. ____

____

19. Cén rud í **Scéim na gCeantar faoi Mhíbhuntáiste**? ____

____

____

20. Luaigh **dhá** shlí a ndeachaigh an titim ar luach Steirling (£) le déanaí i bhfeidhm ar thalmhaíocht na hÉireann.

(i) ____

(ii) ____

Ná dearmad an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)r a úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

1. **(a)** Mínigh cad is ciall leis an téarma **margaíocht**.

(b) Cuireann na tréithe seo a leanas de chuid thionscal na talmhaíochta srian ar éifeacht margaíochta:

(i) Struchtúr na feirmeoireachta;

(ii) Nádúr na dtáirgí.

Mínigh conas a chuireann **gach** ceann de na tréithe thuas srian ar mhargaíocht.

(c) Mínigh **dhá** mhodh a d'fhéadfadh feirmeoirí a úsáid chun na srianta sin a shárú.

[50 marc]

2. **(a)** Feirmeoir mairteola a dteastaíonn uaidh a fheirm a fhairsingiú, beartaíonn sé ar thuilleadh talún a fháil ar <u>cíos</u> agus beostoc breise a cheannach. Tá dóthain <u>foirgneamh</u> aige cheana féin ach beidh air breis caiteachais a dhéanamh ar <u>innealra</u>, ar phá agus ar <u>bheatha</u>.

(i) Mínigh go soiléir Costais Sheasta **agus** Costais Athraitheacha san fheirmeoireacht.

(ii) Tabhair breac-chuntas ar cé acu sampla de chostais sheasta nó de chostais athraitheacha é **gach ceann** de na ceithre íocaíocht a bhfuil líne fúthu thuas.

(iii) Féadfaidh roinnt costas a bheith seasta ar feadh tréimhsí gearra, go ceann míosa fiú, ach athraitheach thar thréimhse fhada, bliain mar shampla. Mínigh, agus sampla á thabhairt agat, conas a d'fhéadfadh sin tarlú.

(b) Mínigh na himpleachtaí do tháirgeacht mairteola in Éirinn a bhaineann leis na méaduithe deireanacha ar chostais bheatha na n-ainmhithe.

[50 marc]

3. Déan idirdhealú idir na míreanna i n**gach** ceann de na péirí a leanas:

(a) Feirmeoirí inmharthana agus feirmeoirí neamh-inmharthana

(b) Boilsciú de bharr costbhrú agus boilsciú de bharr tharraingt an éilimh

(c) Iasacht urraithe agus iasacht neamhurraithe

(d) Cáin ar Ghnóthachain Chaipitiúla agus Cáin Bhreisluacha.

[50 marc]

4. Léiríonn na trí léaráid thíos athruithe i soláthar na heorna ar an margadh.

Léaráid 1

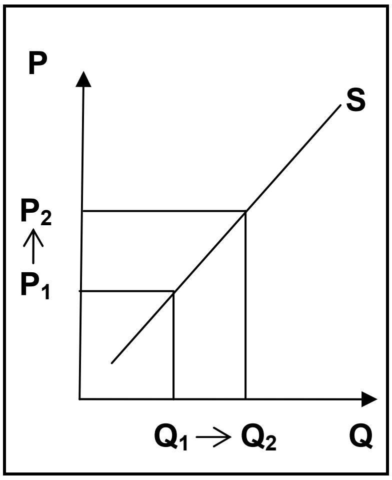

Léaráid 2

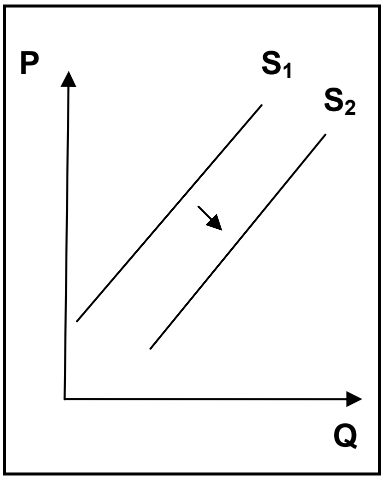

Léaráid 3

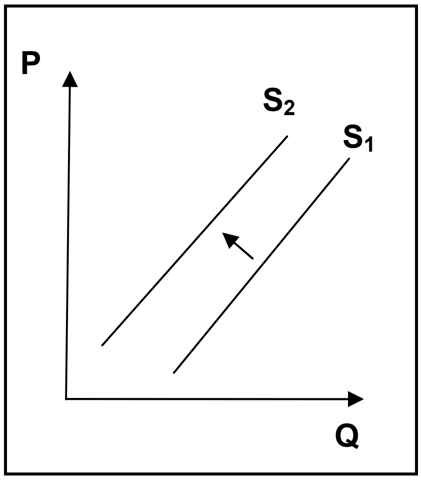

Tá **trí** cinn de na cásanna seo a leanas léirithe sna léaráidí thuas:

(i) An t-earrach agus an samhradh an-fhliuch;

(ii) Tá costas síol eorna ag titim go mór;

(iii) Tá praghas an mhargaidh ar an eorna ag titim;

(iv) Tá ardú ar phraghas an mhargaidh ar an eorna.

(Tabhair faoi deara go bhfuil cás amháin ann nach meaitseálann aon cheann de na léaráidí.)

(a) Meaitseáil gach ceann na léaráidí thuas leis an gcás cuí ón liosta. Mínigh i n**gach cás**, cén fáth a n-oibríonn an soláthar mar atá léirithe ar an léaráid.

(b) (i) Luaigh **dhá** thoisc eile a d'fhéadfadh gabháil i bhfeidhm ar an soláthar eorna.

(ii) Mínigh, le cabhair léaráidí, conas a théann **gach** ceann de na tosca sin i bhfeidhm ar an soláthar.

[50 marc]

5. Rinneadh iarracht le deireanas ag cainteanna na *hEagraíochta Domhanda um Thrádáil* leibhéal na n-allmhairí bia ó thíortha neamh-AE a mhéadú.

Mínigh an tionchar a bheadh orthu seo leanas dá naithreodh an polasaí seo:

(i) Feirmeoirí na hÉireann

(ii) Tomhaltóirí na hÉireann

(iii) Talmhaíocht an AE.

[50 marc]

6. Is buiséad ráithiúil sreabhadh airgid d’fheirm sa bhliain 2010 é seo a leanas:

Buiséad Ráithiúil Sreabhadh Airgid d’fheirm sa bhliain 2010

	Ean-Már	**Aib-Meith**	**Iúil-M.Fómh**	**D.Fómh-Noll**	**Iomlán**
	€	€	€	€	€
Fáltais					
Bainne	33,000	56,000	42,000	35,500	166,500
Laonna, ba & eallach		15,000	13,500		28,500
Íocaíocht Aonair Feirme				19,500	19,500
A. Iomlán na bhFáltas	**33,000**	**71,000**	**55,500**	**55,000**	**214,500**
Íocaíochtaí					
Ceannacháin Bheostoic		7,000			7,000
Innealra & trealamh		65,000		29,000	94,000
Costais oibriúcháin innealra	3,500	3,500	6,000	5,500	18,500
Beatha	3,000	4,500	1,450	4,250	13,200
Artola & díosal	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000
Leictreachas	1,400	1,000	1,000	1,400	4,800
Aisíocaíochtaí iasachta	7,500	7,500	7,500	7,500	30,000
Costais tí	4,000	4,000	4,500	4,500	17,000
B. Iomlán na nÍocaíochtaí	**21,900**	**95,000**	**22,950**	**54,650**	**194,500**
Iarmhéid Glan (A–B)	11,100	-24,000	32,550	350	20,000
Iarmhéid Tosaigh	5,000	16,100	-7,900	24,650	5,000
Iarmhéid Deiridh	16,100	-7,900	24,650	25,000	25,000

(a) (i) Luaigh **dhá** chúis a réiteodh feirmeoir buiséad sreabhadh airgid.

(ii) Cad é príomhfhoinse ioncaim na feirme thuas?

(iii) Mínigh an téarma ‘Íocaíocht Aonair Feirme’ mar a thaispeántar sa Bhuiséad Sreabhadh Airgid thuas.

(b) (i) Abair cé acu ráithe is mó a mbeidh deacracht inti don fheirm. Mínigh go soiléir an chúis le do fhreagra.

(ii) Mínigh conas a d’fhéadfadh an feirmeoir an deacracht seo a shárú.

[50 marc]

Ná dearmad an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)r a úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

Leathanach
Bán

Leathanach Bán